

**УДОСКОНАЛЕННЯ ДОКУМЕНТАЛЬНОГО ОФОРМЛЕННЯ РУХУ
ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ**

Олійничук Валентина Миколаївна
кандидат кафедри обліку і аудиту
Чортківський інститут підприємництва і бізнесу
Тернопільського національного економічного
університету

На сучасному етапі розвитку економіки все більшого значення набуває удосконалення засобів господарювання. Особлива роль у вирішенні цієї проблеми належить бухгалтерському обліку як одній із систем спостереження, групування, узагальнення, аналізу інформації про господарську діяльність підприємства.

Управління основними засобами є одним із найважливіших і складних завдань. Від точності й своєчасності його вирішення залежить нормальна забезпеченість будь-якого підприємства основними засобами. Крім того, такі завдання, як розрахунок амортизаційних відрахувань, облік наявності та руху основних засобів, є трудомісткими і займають значну частину часу роботи бухгалтера, а тому дане дослідження є досить актуальним.

З розвитком ринкових відносин змінюються вимоги, що висувуються до бухгалтерського обліку, розширюються поставлені перед ним завдання. Облік має бути спрямований на внутрішньогосподарський рівень з метою контролю ефективності і раціональності експлуатації об'єктів. При розрахунках терміну експлуатації необхідно врахувати таку інформацію: нагромаджений досвід роботи з подібними об'єктами, їх сучасний стан, якість технічного обслуговування на підприємстві, питання ремонтів і догляду за обладнанням, сучасні тенденції в галузі технології та місцеві природно-кліматичні умови зберігання основних засобів. Цей вибір має здійснюватись на основі загальних підходів до вимог і принципів організації облікової політики [1, с. 357].

Для підвищення рівня інформаційного забезпечення особливо вимагають подальшого вдосконалення первинна документація і реєстри аналітичного обліку основних засобів.

У бухгалтерському обліку інформація про основні засоби має містити дані про надходження і вибуття основних засобів, стан їхнього збереження і використання, правильне і своєчасне нарахування зносу (амортизації), результати реалізації, ліквідації основних засобів, обсяги витрат на ремонтні роботи і поліпшення основних засобів. Важливим моментом відображення в бухгалтерському обліку його об'єктів є первинне спостереження [2, с. 215]

При оформленні руху окремі графи в типових формах первинних документів втратили свій зміст і на підприємствах не використовуються. Це, наприклад, такі реквізити, як код норми амортизаційних відрахувань, норми амортизаційних відрахувань, джерело придбання (фінансування), дата початку оплати за основні засоби.

Разом з тим окремі показники, наявність яких передбачено П(С)БО 7, опинилися поза реєстрацією в типових формах первинного обліку. Отже, необхідно ввести додаткові первинні документи і реєстри аналітичного обліку основних засобів, а саме: термін корисного використання основних засобів; справедлива вартість (у передбачених П(С)БО 7 випадках); дата і сума дооцінювання чи оцінювання об'єктів; метод нарахування амортизації; ліквідаційна вартість; сума ПДВ, сплачена у зв'язку з надходженням об'єкта.

Вимагають перегляду типові форми розрахунків амортизації, що вже не дають змоги нараховувати амортизацію основних засобів за всіма діючими методами.

Первинна облікова документація про наявність, склад, рух та інші операції, що здійснюються з основними засобами, затверджена наказом Мінстату "Про твердження типових форм первинного обліку" від 29.12.1995 р. № 352 [4, с. 218]

Розглянемо зміст пропозицій щодо змін у чинних типових формах документів з обліку основних засобів на прикладі типових форм №ОЗ-1 та ОЗ-6

У типовій формі №ОЗ-1 "Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів" слід замінити:

- термін "балансова" на "справедлива" в графі 7;
- графи 12 і 13 на гр. 12 "Строк корисного використання" та гр. 13 "Метод нарахування амортизації";
- графу 14 "Поправковий коефіцієнт" на гр. 14 "Ліквідаційна вартість".

У типовій формі №ОЗ-6 "Інвентарна картка обліку основних засобів" необхідно замінити:

- термін "балансова" на "справедлива" в графі 4;
- графи 6 і 7 "Норма амортизаційних відрахувань: на повну відбудову, капітальний ремонт" на гр. 6 "Група основних засобів" та гр. 7 "Термін корисного використання"
- графи 8 і 9 "Норма амортизаційних відрахувань на повну відбудову, капітальний ремонт" а гр. 8 "Метод нарахування амортизації" та гр. 9 "Ліквідаційна вартість";
- графи 10, 15, 22 видалити.

З урахуванням усього вище зазначеного, можна зробити такі висновки, що при оформленні руху основних засобів окремі графи в типових формах первинних документів втратили свій зміст і на підприємствах не використовуються. До таких слід зарахувати: код норми амортизаційних відрахувань, норми амортизаційних відрахувань, джерело придбання

(фінансування), дату початку оплати за основні засоби. Нами запропоноване вдосконалення документального оформлення руху основних засобів відображено в типових формах №ОЗ-1 “Акт приймання-передачі (внутрішнього переміщення) основних засобів” та №ОЗ-6 “Інвентаризаційна карта обліку основних засобів” та введено графи: справедлива вартість, група основних засобів, термін корисного використання, метод нарахування амортизації, ліквідаційна вартість.

Список використаних джерел

1. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України / Н.М. Ткаченко. – 6-те вид. – К.: А.С.К., 2003.
2. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник / [за ред. проф. Ф.Ф. Бутинця]. – 3-тє вид., переробл. і доповн. – Житомир: ЖІТІ, 2001. – 672 с.
3. Закон України “О налогообложении прибыли предприятий” в редакции Закона Украины от 22.05.1997 г. №283/97-ВР, с изменениями и дополнениями // Налогообложение прибыли предприятий: сборник систематизированного законодательства. – 2003. – Вып. 1. – С. 9-31.
4. Методические рекомендации по бухгалтерскому учету основных средств: утвержденные Приказом Минфина Украины от 30.09.2003 г. №561 // Основные средства на предприятии: бухгалтерский и налоговый учет: сборник систематизированного законодательства. – 2003. – Вып. 11. – С. 214-223